

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 874

гр. Пловдив , 16.09.2021 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VIII СЪСТАВ в закрито заседание на шестнадесети септември, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Екатерина Вл. Мандалиева

Членове: Недялка Д. Свиркова Петкова
Величка З. Запрянова

като разгледа докладваното от Величка З. Запрянова Въззивно частно гражданско дело № 20215300502234 по описа за 2021 година

Производство по реда на чл. 274 – 278 от ГПК.

Постъпила е въззивна частна жалба вх. № 47028/19.08.2021 г. от Ш. К. М., ЕГН *****, чрез адвокат Д.А., против определение № 5659/29.07.2021 г., постановено по г. д. № 11769/2021 г. по описа на РС Пловдив, с което е върната депозираната по електронен път молба на жалбоподателя, с искане да бъде установено, че същият е завършил средно образование и производството по делото е прекратено.

С жалбата са релевирани подробни съображения за неправилност на атакувания акт и е направено искане да се постанови определение, с което да се отмени обжалваното и делото да се върне за продължаване на съдопроизводствените действия. С допълнителна молба вх. № 9748/10.09.2021 г. е представено писмо № х23-00-21/09.09.2021 г. на Министерство на външните работи, дирекция „Консулски отношения“.

Частната жалба е подадена в срок от легитимирана страна срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът намира за установено следното:

Производството по г. д. № 11769/2021 г. по описа на РС Пловдив е образувано по молба от Ш. К. М., с искане да бъде установено обстоятелството, че същият е със завършено средно образование. Сочи се, че молителят е сирийски гражданин, получил статут на бежанец в Република България по силата на решение № 3254/30.04.2014 г. на Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет. Средното си образование завършил през 2010 г. в Сирийска арабска република, като за удостоверяването на това обстоятелство е издадена Диплома за средно образование вх. ном. ж/47236/14.07.2010 г. През 2012 година напуснал Сирия, бягайки от войната в тази държава, без да успее да вземе документите си със себе си, включително и издадената му диплома за завършено средно образование. Разполага само с незаверено копие на последната, като предвид продължаващата война в Сирия се намира в обективна невъзможност да получи екземпляр от оригинала или препис на същата. Правния си интерес от провеждане на производството молителят обосновава с отказа на Регионално управление на образованието – Пловдив към Министерство на образованието и науката, да признае завършеното му средно образование и да му издаде уверение за кандидатстване за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, като една от причините е непредставянето на документ, удостоверяващ завършено образование в оригинал или препис, заверен от нотариус или училището, което го е издало.

С разпореждане № 13920/15.07.2021 г. районен съд е указал на молителя да представи доказателства за внесена държавна такса в размер на 25,00 лв. за разглеждане на молбата му, както и да посочи дали е опитал да се снабди с оригинал на документа за завършено образование или с удостоверение от органите на държавата, на чиято територия е завършил образованието си, както и да представи удостоверение от компетентните органи на Сирийска арабска република или удостоверение от Министерство на вътрешните работи, че органите на чуждата държава са отказали да разгледат молбата на заинтересованото лице или че няма възможност да се отправи такова искане. В дадения му срок молителят е представил доказателства за внесена по сметка на РС Пловдив дължима държавна такса и е дал уточнение, че състоянието на война в Сирия и качеството му на бежанец правят невъзможно молителят да осъществи кореспонденция и да изиска

издаване на документи, изходящи от Сирийската арабска република.

С обжалваното сега определение на РС Пловдив молбата е върната и производството по делото е прекратено. За да постанови този съдебен акт, съдът е приел, че производството по делото се явява недопустимо, предвид непредставянето на документите, визирани в чл. 548, изр. 2-ро от ГПК, доколкото изискванията на чл. 548 от ГПК се явяват положителна процесуална предпоставка за разглеждане на искането по чл. 542 от ГПК.

Крайният извод за недопустимост на производството е правилен.

По реда на охранителното производство по глава Петдесета на ГПК подлежат на установяване само фактите, за чието удостоверяване законът е предвидил съставяне на официален свидетелстващ документ. Неговата цел е да замести със съдебно установяване такъв неиздаден или унищожен /изгубен/ документ.

Съгласно чл. 548 от ГПК, когато фактите по чл. 542 от ГПК, в това число - фактът на завършена степен на училищно образование, са настъпили в чужбина, тяхното установяване може да се иска по реда на глава Петдесета от ГПК само ако бъде доказано, че молителят не може да се снабди с необходимия му документ или със заместващото го удостоверяване от органите на държавата, на чиято територия е настъпил фактът, като доказването на тази пречка става с документи, издадени от компетентните органи на чуждата държава, или с удостоверение на Министерството на външните работи, че органите на чуждата държава са отказали да разгледат молбата на заинтересованото лице или че няма възможност да се отправи такова искане.

Съгласно посочената нормативна уредба, доказването на отказа, респективно невъзможността да се отправи такова искане се извършва с удостоверение на чуждия орган или на Министерството на външните работи. Необходимостта от установяване на тази предпоставка е породена от установената по правило компетентност на органите на чуждата държава, която важи както за съставянето на официални документи за тези факти, така и за тяхното установяване. Само ако чуждите органи откажат да удостоверят факта, респективно не е възможно да се отправи искане до тях, българският съд става компетентен да го удостовери по реда на чл. 542 и сл. ГПК.

Неоснователни са доводите в жалбата, че съдът следва да уважи направено доказателствено искане за изискване по служебен път на информация от Министерство на външните работи. Документите по чл. 548 от ГПК следва да бъдат представени към молбата, с която се инициира особеното охранително производство по реда на чл. 542 и сл. от ГПК. Чрез тях се установява неговата допустимост, а не основателността на искането. Не е налице отказ от правосъдие, доколкото охранителното производство може да се развие във всеки момент при наличие на правен интерес и след снабдяване на молителя с изискуемия документ по чл. 548 от ГПК, тъй като с прекратяването му не се препятства пътят му на защита.

Действително в сега представеното писмо № х23-00-21/09.09.2021 г. на Министерство на външните работи, дирекция „Консулски отношения“ е даден отговор, че Министерство на външните работи не е в състояние да окаже съдействие за изискване на препис от дипломата на Ш. К. М., предвид забраната на чл. 63, ал. 4 и ал. 5 от Закон за убежището и бежанците. По този начин е изпълнена предвидената в чл. 548 от ГПК положителна процесуална предпоставка за допустимост на производството по чл. 542 от ГПК в хипотезата на представен от Министерство на външните работи документ, удостоверяващ, че няма възможност да се отправи искане.

Настоящото производство обаче се явява недопустимо предвид съществуването на друга правна възможност за молителя, с оглед именно статута му на бежанец, да се снабди с документ, удостоверяващ завършената от него степен на училищно образование. Съдебната практика неотклонно приема, че производството за установяване на факти по реда на чл. 542 и сл. от ГПК е със субсидиарен характер и е недопустимо, когато е възможно фактът да се удостовери по надлежния ред чрез документ, съставен от компетентен орган /определение № 94/31.01.2013 г. по ч.г.д. № 31/2013г., трето г. о. на ВКС/.

В случая този друг надлежен ред е специалният, посочен в чл. 54, ал. 1 - 3 от Закон за убежището и бежанците, поместен в глава Пета „Специализиран държавен орган и администрация“. Процедурата е приложима когато чужденците, търсещи или получили международна

закрила, се нуждаят от съдействие пред органите на друга държава или пред международен орган за снабдяването им с документи, необходими за реализирането на техните права. Именно такъв е и настоящият случай, доколкото молителят е с признат статут на бежанец и обосновава правния си интерес в настоящото производство с нуждата от представяне на документ за придобита степен на образование, с оглед бъдещото му кандидатстване за придобиване на правоспособност за управление на МПС. Изводът, че употребеният в чл. 54, ал. 1 от ЗУБ от законодателя израз „документи, необходими за реализиране на техните права“, включва и такива за образование, квалификация, научно звание или степен, се подкрепя от съдържанието на ал. 4 на същия чл. 54 ЗУБ. Там е уредена хипотезата, когато чужденецът разполага с документ за образование, но доколкото последният не е издаден от български компетентен орган, е изключен от документите в приложното поле по ал. 3. Така, за да се ползва чужденецът от правата, които му предоставя документът за образование, издаден от или чрез органите в чуждата държава, е необходимо неговото признаване. При взаимното тълкуване на ал. 2, ал. 3 и ал. 4 на чл. 54 ЗУБ се налага извод, че българският орган по ал. 4, компетентен да признае чуждестранен документ за образование, се явява компетентен и да издаде заместващия го документ, приравнен на официален по смисъла на ал. 3, след представяне на издаденото от Държавна агенция за бежанците удостоверение. В случая това е съответното Регионално управление на образованието към Министерство на образованието и науката, съгласно чл. 107, ал. 1 от Наредба №11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Така установената към настоящия момент обективна невъзможност за снабдяване на молителя с документ, удостоверяващ придобитата от него образователна степен в Сирийска арабска република, следва да бъде преодоляна по реда на чл. 54, ал. 2 от ЗУБ. Сезирана по този ред Държавна агенция за бежанците, въз основа на установените от нея данни (снети съгласно чл. 63, ал. 2 от ЗУБ) и декларация, подписана от чужденеца, е оправомощена да издаде съответно удостоверение относно придобитата от молителя образователна степен. Полученото удостоверение молителят следва да представи пред компетентния орган – съответното Регионално управление на образованието, което на свой ред да издаде български документ - удостоверение по чл. 110, ал. 3 от Наредба №11 от 01.09.2016 г. Това

удостоверение, съгласно чл. 54, ал. 3 от ЗУБ, замества официалния документ, издаден на молителя от или чрез органите в неговата страна и може да му послужи, за да придобие свидетелство за управление на МПС.

За пълнота е необходимо да се посочи, че в случай на отказ (изричен или мълчалив) на посочените административни органи да издадат необходимите документи, същият подлежи на обжалване съгласно общото правило на чл. 58 и чл. 145 и следващите от Административнопроцесуален кодекс. Едва при установено изчерпване на посочения административен ред за снабдяване с документ за образователна степен, за молителя ще е налице правен интерес за провеждане на субсидиарното охранително производство по реда на чл. 542 и следващите от ГПК.

Поради така изложените съображения обжалваното определение следва да бъде потвърдено.

Мотивиран от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 5659/29.07.2021 г., постановено по г. д. № 11769/2021 г. по описа на РС – Пловдив.

Определението подлежи на обжалване с частна жалба, в едноседмичен срок от съобщаването, при наличие на предпоставките по чл. 280 от ГПК, пред Върховния касационен съд.

Препис от настоящото определение да се връчи на жалбоподателя.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____